

2025/2630

19.12.2025

KOMMISSIONENS AFGØRELSE (EU) 2025/2630

af 16. december 2025

om anvendelse af bestemmelserne i artikel 106, stk. 2, i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde på statsstøtte i form af kompensation for offentlig tjeneste ydet til visse virksomheder, der har fået overdraget at udføre tjenesteydelser af almindelig økonomisk interesse, og om ophævelse af afgørelse 2012/21/EU

(EØS-relevant tekst)

EUROPA-KOMMISSIONEN HAR —

under henvisning til traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde, særlig artikel 106, stk. 3, og

ud fra følgende betragtninger:

- (1) I henhold til artikel 14 i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde (traktaten) skal Unionen inden for rammerne af sine beføjelser og med forbehold af traktatens artikel 93, 106 og 107 sørge for, at tjenesteydelser af almindelig økonomisk interesse udføres på grundlag af principper og vilkår, der gør det muligt for dem at opfylde deres opgaver.
- (2) For at visse tjenesteydelser af almindelig økonomisk interesse skal kunne udføres på grundlag af principper og vilkår, som gør det muligt for dem at opfylde deres opgaver, kan det være nødvendigt, at staten yder finansiel støtte til hel eller delvis dækning af de særlige omkostninger, der er forbundet med forpligtelserne til offentlig tjeneste. I henhold til traktatens artikel 345 er det uden betydning, om disse tjenesteydelser af almindelig økonomisk interesse udføres af offentlige eller private virksomheder.
- (3) I traktatens artikel 106, stk. 2, fastsættes det, at virksomheder, der har fået overdraget at udføre tjenesteydelser af almindelig økonomisk interesse, eller som har karakter af fiskale monopoler, er underkastet traktatens bestemmelser, navnlig konkurrencereglerne, i det omfang anvendelsen af disse regler ikke retligt eller faktisk hindrer opfyldelsen af de overtagne opgaver. Dog bør udviklingen i samhandelen ikke påvirkes i et sådant omfang, at det strider mod Unionens interesse.
- (4) I sin dom i sagen Altmark ⁽¹⁾, statuerede Domstolen, at kompensation for offentlig tjeneste ikke udgør statsstøtte efter traktatens artikel 107, når følgende fire kriterier alle er opfyldt. For det første skal den modtagende virksomhed faktisk være pålagt at opfylde forpligtelser til offentlig tjeneste, og disse forpligtelser skal være klart defineret. For det andet skal de parametre, der danner grundlag for beregningen af kompensationen, være fastlagt på forhånd på en objektiv og gennemsigtig måde. For det tredje må kompensationen ikke overstige, hvad der er nødvendigt for helt eller delvis at dække de omkostninger, der er afholdt ved opfyldelsen af forpligtelserne til offentlig tjeneste, idet der skal tages hensyn til de hermed forbundne indtægter og til en rimelig fortjeneste. Endelig gælder det for det fjerde, at når udvælgelsen af den virksomhed, der skal have overdraget en forpligtelse til offentlig tjeneste, i et konkret tilfælde ikke gennemføres inden for rammerne af en procedure for tildeling af offentlige kontrakter, som giver mulighed for at udvalge den tilbudsgiver, der kan udføre de pågældende ydelser til de laveste omkostninger for samfundet, skal størrelsen af den nødvendige kompensation fastlægges på grundlag af en analyse af de omkostninger, som en gennemsnitsvirksomhed, der er veldrevet og tilstrækkeligt udstyret med de relevante midler, ville have ved at opfylde forpligtelserne.
- (5) Hvis disse fire kriterier ikke er overholdt, og hvis de almindelige betingelser for anvendelse af traktatens artikel 107, stk. 1, er opfyldt, udgør kompensation for offentlig tjeneste derimod statsstøtte og er underlagt bestemmelserne i traktatens artikel 93, 106, 107 og 108.
- (6) Ud over denne afgørelse er der tre instrumenter, der er relevante for statsstøttereglernes anvendelse på kompensation for udførelse af tjenesteydelser af almindelig økonomisk interesse:
 - a) Kommissionens meddelelse om anvendelse af Den Europæiske Unions statsstøtteregler på kompensation for levering af tjenesteydelser af almindelig økonomisk interesse ⁽²⁾, hvori det præciseres, hvordan traktatens artikel 107 og de fire Altmark-kriterier finder anvendelse på sådanne kompensationer

⁽¹⁾ Sag C-280/00, Altmark Trans GmbH og Regierungspräsidium Magdeburg mod Nahverkehrsgesellschaft Altmark GmbH, ECLI:EU:C:2003:415.

⁽²⁾ Meddelelse fra Kommissionen om anvendelsen af Den Europæiske Unions statsstøtteregler på kompensation for levering af tjenesteydelser af almindelig økonomisk interesse (EUT C 8 af 11.1.2012, s. 4).

- b) Kommissionens forordning (EU) 2023/2832 om anvendelse af traktatens artikel 107 og 108 på de minimis-støtte ydet til virksomheder, der udfører tjenesteydelser af almindelig økonomisk interesse ⁽³⁾, hvori der fastsættes visse betingelser – blandt andet i relation til kompensationens størrelse – for, hvornår kompensationer for offentlig tjeneste anses for ikke at opfylde alle kriterierne i artikel 107, stk. 1
- c) rammebestemmelser for statsstøtte i form af kompensation for offentlig tjeneste ⁽⁴⁾, som fastlægger, hvordan Kommissionen vil analysere sager, der ikke er omfattet af denne afgørelse og derfor skal anmeldes til Kommissionen.
- (7) Kommissionens afgørelse 2012/21/EU ⁽⁵⁾ præciserer betydningen og omfanget af undtagelsen i henhold til traktatens artikel 106, stk. 2, og fastsætter regler, der skal muliggøre en effektiv kontrol med opfyldelsen af kriterierne i den bestemmelse. I lyset af erfaringerne med anvendelsen af afgørelse 2012/21/EU, ændringerne i de økonomiske forhold, navnlig i forbindelse med boligkrisen, samt markedsudviklingen er det nødvendigt at revidere reglerne i nævnte afgørelse.
- (8) Afgørelse 2012/21/EU bør derfor ophæves og erstattes af nærværende afgørelse, som fastsætter, på hvilke betingelser statsstøtte i form af kompensation for en tjenesteydelse af almindelig økonomisk interesse er fritaget for anmeldelsespligten efter traktatens artikel 108, stk. 3, når den kan anses for at være forenelig med traktatens artikel 106, stk. 2.
- (9) Statsstøtte i form af kompensation for en tjenesteydelse af almindelig økonomisk interesse kan kun anses for at være forenelig med traktaten, når den ydes med det formål at sikre udførelsen af tjenesteydelser af almindelig økonomisk interesse som omhandlet i traktatens artikel 106, stk. 2. Det fremgår klart af retspraksis ⁽⁶⁾, at medlemsstaterne har vide skønsebeføjelser med hensyn til, hvilke tjenesteydelser der kan betragtes som værende af almindelig økonomisk interesse, eftersom der for de enkelte sektorer ikke findes nogen unionsregler herom. Det er derfor Kommissionens opgave at sikre, at tjenesteydelser af almindelig økonomisk interesse ikke defineres på en måde, der er åbenlyst forkert.
- (10) Forudsat at visse betingelser er opfyldt, vil ydelse af begrænsede beløb i kompensation til virksomheder, der har fået overdraget at udføre tjenesteydelser af almindelig økonomisk interesse, ikke kunne påvirke udviklingen i samhandelen og konkurrencen i et sådant omfang, at det strider mod Unionens interesse. Med henblik på identifikation af støttemodtageren i denne afgørelse bør begrebet »en enkelt virksomhed« som fastlagt i artikel 2, stk. 2, i Kommissionens forordning (EU) 2023/2832 ⁽⁷⁾ finde anvendelse. Der bør derfor ikke være krav om individuel anmeldelse af statsstøtte, hvis kompensationen ikke overstiger et nærmere fastsat beløb på årsbasis, forudsat at visse betingelser er opfyldt. Denne generelle kompensationstærskel bør også forhøjes for at tage hensyn til inflationen siden vedtagelsen af afgørelse 2012/21/EU.
- (11) En virksomhed kan få overdraget at udføre flere tjenesteydelser af almindelig økonomisk interesse og modtage en kompensation op til den generelle kompensationstærskel for hver enkelt tjenesteydelse af almindelig økonomisk interesse, som den har fået overdraget. Det samme gælder, når en virksomhed i fællesskab eller individuelt har fået overdraget udførelsen af en tjenesteydelse af almindelig økonomisk interesse af flere medlemsstater. Den pågældende virksomhed, der har fået overdraget udførelsen, bør derfor kunne modtage kompensation på op til den generelle tærskel fra hver overdragende medlemsstat, hvor tjenesten udføres.

⁽³⁾ Kommissionens forordning (EU) 2023/2832 af 13. december 2023 om anvendelse af artikel 107 og 108 i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde på de minimis-støtte ydet til virksomheder, der udfører tjenesteydelser af almindelig økonomisk interesse (EUT L, 2023/2832, 15.12.2023, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2023/2832/oj>).

⁽⁴⁾ Meddelelse fra kommissionen – Den Europæiske Unions rammebestemmelser for statsstøtte i form af kompensation for offentlig tjeneste (EUT C 8 af 11.1.2012, s. 15).

⁽⁵⁾ Kommissionens afgørelse 2012/21/EU af 20. december 2011 om anvendelse af bestemmelserne i artikel 106, stk. 2, i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde på statsstøtte i form af kompensation for offentlig tjeneste ydet til visse virksomheder, der har fået overdraget at udføre tjenesteydelser af almindelig økonomisk interesse (EUT L 7 af 11.1.2012, s. 3, ELI: [http://data.europa.eu/eli/dec/2012/21\(1\)/oj](http://data.europa.eu/eli/dec/2012/21(1)/oj)).

⁽⁶⁾ Sag C-280/00, Altmark Trans GmbH og Regierungspräsidium Magdeburg mod Nahverkehrsgesellschaft Altmark GmbH, ECLI:EU:C:2003:415.

⁽⁷⁾ Kommissionens forordning (EU) 2023/2832 af 13. december 2023 om anvendelse af artikel 107 og 108 i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde på de minimis-støtte ydet til virksomheder, der udfører tjenesteydelser af almindelig økonomisk interesse (EUT L, 2023/2832, 15.12.2023, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2023/2832/oj>).

- (12) Hospitaler og virksomheder med ansvar for sociale tjenester, herunder når de er nonprofitorganisationer⁽⁸⁾, der har fået overdraget at varetage opgaver af almindelig økonomisk interesse, frembyder særlige karakteristika, som der bør tages hensyn til. Der bør navnlig tages hensyn til, at der under de nuværende økonomiske forhold kan være behov for et støttebeløb til sociale tjenester, der overstiger den generelle kompensationsstærskel, der er fastsat i denne afgørelse, for at kompensere for omkostningerne ved de offentlige tjenester, mens en større kompensation for sociale tjenester ikke nødvendigvis indebærer en større risiko for konkurrencefordrejning. Virksomheder med ansvar for sociale tjenester bør derfor også være omfattet af fritagelsen for anmeldelsespligten, der er fastsat i denne afgørelse, selv om den kompensation, de modtager, overstiger den generelle kompensationsstærskel. Fritagelsen for anmeldelsespligten bør også gælde hospitaler, der udfører lægebehandling, herunder eventuelt akut lægehjælp og andre tjenester i direkte tilknytning til deres hovedaktiviteter, især inden for medicinsk forskning. For at være omfattet af fritagelsen fra anmeldelsespligten bør disse sociale tjenester være klart definerede og imødekomme sociale behov med hensyn til sundhed og langtidspleje, børnepasning, adgang til og reintegration på arbejdsmarkedet og pleje og social inklusion af sårbare grupper. Dette omfatter tjenester, der støtter en uafhængig tilværelse og inklusion i lokalsamfundet for personer med handicap, f.eks. personlig bistand, centre for en uafhængig tilværelse, tjenester vedrørende hjælpeteknologier samt rehabiliterings- og habiliteringstjenester.
- (13) Af samme årsager kan kompensation for udførelse af tjenesteydelser af almindelig økonomisk interesse i forbindelse med socialt boligbyggeri til dårligt stillede husstande eller vanskeligt stillede samfundsgrupper, herunder personer, der er hjemløse, som af økonomiske grunde ikke kan få adgang til en bolig på markedsvilkår, undtages fra anmeldelsespligten, selv om den overstiger den generelle kompensationsstærskel. Kompensationen for tjenesteydelser af almindelig økonomisk interesse i forbindelse med socialt boligbyggeri bør blandt andet kunne dække investeringsomkostningerne til opførelse af nye bygninger, herunder erhvervelse af jord, erhvervelse af eksisterende lejligheder eller bygninger, der skal ombygges eller renoveres, ombygning eller renovering af eksisterende lejligheder eller bygninger (eller individuelle bygningsdele⁽⁹⁾ heraf), omkostningerne ved at sikre overholdelse af tilgængelighedskrav for ældre eller personer med handicap, overholdelse af miljøstandarder og omkostningerne ved tilpasning til modstandsdygtighed over for klimaændringer, herunder vandresiliens, samt driftsomkostningerne, hvis det er nødvendigt for udførelsen af tjenesteydelsen.
- (14) Siden vedtagelsen af afgørelse 2012/21/EU er økonomisk overkommelige boliger blevet et stort problem i mange medlemsstater, der ikke kun berører dårligt stillede husstande eller vanskeligt stillede samfundsgrupper, men også mellemindkomstgrupper, idet et stigende antal personer har vanskeligt ved at få adgang til en bolig til en overkommelig pris af høj kvalitet. Boligproblemer kan være særligt akutte i visse områder såsom turistbyer og storbyer med en høj efterspørgsel, hurtigt voksende byknudepunkter og økonomiske knudepunkter, afsidesliggende regioner, regioner i den yderste periferi og isolerede regioner. Det er derfor nødvendigt at træffe foranstaltninger til at øge tilgængeligheden af boliger i form af lejeboliger eller boligejerskab til overkommelige priser for at lette presset på de lokale boligmarkeder. For at fremme offentlige initiativer til støtte for økonomisk overkommelige boliger bør der fastsættes særlige betingelser for, at tjenesteydelser af almindelig økonomisk interesse i forbindelse med økonomisk overkommelige boliger kan fritages for anmeldelsespligten i henhold til traktatens artikel 108, stk. 3.
- (15) Dårligt stillede husstande eller vanskeligt stillede samfundsgrupper, herunder personer, der er hjemløse, kan drage fordel af tjenesteydelser af almindelig økonomisk interesse i forbindelse med socialt boligbyggeri, men sådanne tjenesteydelser af almindelig økonomisk interesse kan også omfatte en begrænset andel af ikkeugunstigt stillede husstande for at forhindre, at der opstår boligkvarterer præget af fattigdom.

⁽⁸⁾ Definitionen af »nonprofitorganisation«, der er angivet i forordning (EU) 2023/2832 om anvendelse af traktatens artikel 107 og 108, finder også anvendelse i forbindelse med gennemførelsen af denne afgørelse.

⁽⁹⁾ I henhold til artikel 2, nr. 17, i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2024/1275 af 24. april 2024 om bygningers energimæssige ydeevne (EUT L, 2024/1275, 8.5.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1275/oj>) forstås ved »bygningssdel« en teknisk bygningsinstallation eller en del af klimaskærmen. I henhold til nævnte direktivs artikel 2, nr. 6, forstås ved »teknisk bygningsinstallation« teknisk udstyr til en bygnings eller bygningsenheds rumopvarmning, rumkøling, ventilation, varmt brugsvand, indbygget belysning, automatisering og kontrol, produktion og energilagring af vedvarende energi på stedet eller en kombination heraf, herunder sådanne installationer, der anvender energi fra vedvarende energikilder. I henhold til nævnte direktivs artikel 2, nr. 15, forstås ved »klimaskærm« de integrerede bygningsdele, der adskiller bygningens indre fra det ydre miljø.

- (16) Når medlemsstaterne primært skal stille boliger til rådighed for ikkeugunstigt stillede husstande, kan de oprette tjenesteydelser af almindelig økonomisk interesse i forbindelse med økonomisk overkommelige boliger, der hovedsagelig er til gavn for husstande, der ikke er ugunstigt stillede, men som på grund af forholdene på de relevante markeder ikke kan få adgang til økonomisk overkommelige boliger. Ikke desto mindre kan tjenesteydelser af almindelig økonomisk interesse i forbindelse med økonomisk overkommelige boliger også omfatte en andel af dårligt stillede husstande. De personer, der har ret til tjenesteydelser af almindelig økonomisk interesse i forbindelse med økonomisk overkommelige boliger, bør primært fastlægges under hensyntagen til husstandsindkomsten sammenlignet med boligmarkedspriserne og husstandens sammensætning, om nødvendigt kombineret med andre faktorer. F.eks. kan behovet for økonomisk overkommelige boliger reduceres, når medlemmer af en husstand ejer eller er medejer af beboelsesejendomme. Medlemsstaterne bør også kunne prioritere økonomisk overkommelige boliger til personer, der sandsynligvis har vanskeligt ved at få adgang til boligmarkederne, herunder f.eks. personer, der varetager en væsentlig samfundsmæssig rolle, personer med handicap, ældre eller studerende eller enlige forældre.
- (17) Desuden bør medlemsstaterne kunne fremme inklusive kvarterer gennem boligmodeller såsom det nye europæiske Bauhaus⁽¹⁰⁾, der prioriterer adgang til støttet boligbyggeri baseret på mål om social blanding, og modeller, der kombinerer offentligt støttet boligbyggeri (socialt boligbyggeri eller økonomisk overkommelige boliger) og boliger på det frie marked, samt ved at gøre boligmiljøet og boligkvartererne tilgængelige for inklusion af personer med handicap.
- (18) For at imødegå boligkrisen på effektiv vis kan der for tjenesteydelser af almindelig økonomisk interesse i forbindelse med økonomisk overkommelige boliger ofte kræves et støttebeløb til kompensation for omkostningerne ved de offentlige tjenester, der overstiger den i denne afgørelse fastsatte generelle kompensationstærskel. Hvis der skal opnås balance mellem udbud og efterspørgsel i løbet af det næste årti vil der ifølge Europa-Kommissionens skøn⁽¹¹⁾ årligt skulle tilføjes ca. 650 000 boliger til de 1,6 millioner boliger, der i øjeblikket bygges i Europa. Det vil koste ca. 153 mia. EUR om året at opføre disse ekstra boligenheder. Betydelige investeringer i økonomisk overkommelige boliger indebærer ikke nødvendigvis betydelige risici for forvridning. Kompensation for udførelse af tjenesteydelser af almindelig økonomisk interesse i forbindelse med økonomisk overkommelige boliger for husstande, der ikke har adgang til økonomisk overkommelige boliger, bør derfor fritages fra anmeldelsespligten, selv om den overstiger den generelle kompensationstærskel — forudsat at der i overensstemmelse med bestemmelserne i denne afgørelse og bilaget hertil træffes tilstrækkelige foranstaltninger til at begrænse konkurrencefordrejningen.
- (19) Kompensation for udførelse af tjenesteydelser af almindelig økonomisk interesse i forbindelse med økonomisk overkommelige boliger bør ikke føre til unødigt indblanding i de normale markedsvilkår, som ville kunne fortrænge private investeringer og betydeligt forandre konkurrencen. Samtidig er det vigtigt, at de mest sårbare husstande fortsat nyder godt af tjenesteydelser af almindelig økonomisk interesse i forbindelse med socialt boligbyggeri. Derfor bør medlemsstaterne, når de udformer tjenesteydelser af almindelig økonomisk interesse i forbindelse med socialt boligbyggeri og økonomisk overkommelige boliger, overholde en række specifikke krav.
- (20) Medlemsstaterne bør ved hjælp af forskellige indikatorer kunne måle, hvorvidt boliger er økonomisk overkommelige, såsom forholdet mellem husleje og indkomst⁽¹²⁾, forholdet mellem betaling på realkreditlån og indkomst⁽¹³⁾, forholdet mellem pris og indkomst⁽¹⁴⁾, andelen af husstande med uforholdsmæssigt høje boligudgifter eller antal indkomstår, der er nødvendige for at købe en bolig⁽¹⁵⁾. Medlemsstaterne bør for disse indikatorer fastsætte benchmarkværdier, på baggrund af hvilke det kan sluttes, at der på nationalt, regionalt eller lokalt plan ikke er tilstrækkelig adgang til økonomisk overkommelige boliger. Energiomkostningerne bør tages i betragtning, når det skal fastslås, om en bolig er økonomisk overkommelig. Medlemsstaterne bør kunne påvise, at fastlæggelsen af behovet for økonomisk overkommelige boliger er baseret på disse indikatorer.

⁽¹⁰⁾ Meddelelse fra Kommissionen til Europa-Parlamentet, Rådet, Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg og Regionsudvalget: »New European Bauhaus – from vision to implementation« (Det nye europæiske Bauhaus – fra vision til gennemførelse) (COM(2025) 1026) (foreligger ikke på dansk) og forslag til Rådets henstilling om det nye europæiske Bauhaus (the New European Bauhaus) (COM(2025) 1027) (foreligger ikke på dansk).

⁽¹¹⁾ Meddelelse fra Kommissionen til Europa-Parlamentet, Rådet, Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg og Regionsudvalget: »The European Affordable Housing Plan« (Den europæiske plan for økonomisk overkommelige boliger) (COM(2025) 1025) (foreligger ikke på dansk).

⁽¹²⁾ Den andel af en husstands månedlige bruttoindkomst, der går til lejebetalinger.

⁽¹³⁾ Den andel af en husstands månedlige bruttoindkomst, der er nødvendig for at dække de gennemsnitlige månedlige realkreditbetalinger.

⁽¹⁴⁾ Forholdet mellem medianboligpriserne og den årlige medianhusstandsindkomst i et givet område.

⁽¹⁵⁾ Det antal år med bruttohusstandsindkomst, der er nødvendigt for at købe en typisk bolig til de aktuelle markedspriser.

- (21) Kompensation for tjenesteydelser af almindelig økonomisk interesse i forbindelse med økonomisk overkommelige boliger bør i princippet fokusere på investeringsomkostningerne til opførelse af nye bygninger, herunder erhvervelse af jord, erhvervelse af eksisterende lejligheder eller bygninger, der skal ombygges eller renoveres, ombygning eller renovering af eksisterende lejligheder eller bygninger (eller individuelle bygningsdele heraf), overholdelse af tilgængelighedskrav for ældre eller personer med handicap, overholdelse af miljøstandarder samt tilpasning til modstandsdygtighed over for klimaændringer, herunder vandresiliens. Hvis det er nødvendigt for udførelsen af tjenesteydelsen, kan denne kompensation også dække driftsomkostninger.
- (22) For at undgå misbrug af økonomisk overkommelige boliger, f.eks. til sekundær bolig eller korttidsudlejning, bør medlemsstaterne sikre, at boligerne anvendes og fortsætter med at blive anvendt til det rette formål.
- (23) For at undgå urimelig konkurrencefordrejning bør priserne på tjenesteydelser af almindelig økonomisk interesse i forbindelse med økonomisk overkommelige boliger ligge inden for et interval, der sikrer økonomisk overkommelige boliger, uden at dette mål overskrides. For at tage hensyn til den samlede finansielle byrde for husstandene kan medlemsstaterne også lade energiomkostninger og andre boligrelaterede udgifter indgå, når de fastsætter priserne på økonomisk overkommelige boliger.
- (24) For at sikre, at tjenesteydelser af almindelig økonomisk interesse i forbindelse med socialt boligbyggeri og økonomisk overkommelige boliger er tilpasset husstandenes behov, bør medlemsstaterne anvende minimumskriterier for kvalitet, miljø og tilgængelighed for sådanne tjenester. Sådanne kriterier omfatter f.eks. tilgængelighed for personer med handicap og ældre, modstandsdygtighed over for klimaændringer, minimumsareal, opvarmning og køling, ventilation, energimæssig ydeevne, sanitære faciliteter og vandforsyning, bygningskonstruktionens stabilitet og brandsikkerhed samt muligheden for bredbåndsforbindelse i bygningen. Desuden kan medlemsstaterne, når de fastlægger placeringen af projekter vedrørende socialt boligbyggeri og økonomisk overkommelige boliger, tage hensyn til tilgængeligheden, herunder for personer med handicap, af transport til en overkommelig pris til væsentlige tjenester såsom sundhedspleje, uddannelse og finansielle tjenesteydelser.
- (25) For at bevare konkurrencen i markedssegmentet for økonomisk overkommelige boliger bør tjenesteydelser af almindelig økonomisk interesse i forbindelse med økonomisk overkommelige boliger være åbne for alle markedsdeltagere, der kan udføre sådanne tjenester.
- (26) Bygninger til socialt boligbyggeri eller økonomisk overkommelige boliger, der støttes inden for rammerne af tjenesteydelser af almindelig økonomisk interesse, bør i en tilstrækkelig lang periode (mindst 20 år) være forbeholdt udførelse af tjenesteydelser af almindelig økonomisk interesse i forbindelse med socialt boligbyggeri eller økonomisk overkommelige boliger for at forhindre spekulation. Under særlige behørigt begrundede omstændigheder såsom tilvejebringelse af midlertidig indkvartering i tilfælde af ekstreme vejr- og klimahændelser eller andre naturkatastrofer, driftsstøtteordninger eller investeringsordninger med lav offentlig støtte kan ordninger med en kortere varighed imidlertid være berettigede. Desuden er det berettiget at fritage leverandører af tjenesteydelser af almindelig økonomisk interesse i forbindelse med socialt boligbyggeri og økonomisk overkommelige boliger fra forpligtelsen til at overholde en minimumsvarighed på 20 år, hvis deres aktiviteter i det væsentlige er begrænset til udførelsen af den pågældende tjenesteydelse af almindelig økonomisk interesse, eventuelt med årlige kommercielle indtægter — der ikke overstiger 5 % af de samlede årlige indtægter i overdragelsesperioden — der kan betragtes som accessoriske i forhold til tjenesteydelsen af almindelig økonomisk interesse, og som er retligt forpligtet til at geninvestere hele deres overskud i udførelsen af den pågældende tjenesteydelse. Formålet med denne undtagelse er at gøre det muligt for disse leverandører af tjenesteydelser af almindelig økonomisk interesse i forbindelse med boliger om nødvendigt at sælge sociale boligenheder eller økonomisk overkommelige boligenheder med henblik på at geninvestere i bedre egnet socialt boligbyggeri eller bedre egnede økonomisk overkommelige boliger. Når medlemsstaterne anvender denne undtagelse, bør de — navnlig i tilfælde af mistanke om misbrug — sikre, at de kommercielle indtægter forbliver accessoriske, f.eks. gennem stikprøvekontrol.
- (27) Et kritisk lægemiddel er et lægemiddel, for hvilket utilstrækkelige forsyninger medfører alvorlig skade eller risiko for alvorlig skade på patienterne. Der kan være risici og svagheder i forsyningskæden for visse kritiske lægemidler, som kan påvirke den kontinuerlige forsyning af kritiske lægemidler til patienter i Unionen, navnlig i krisesituationer såsom en pandemi. Sådanne risici og svagheder kan berettige en målrettet offentlig intervention, navnlig i produktionskapaciteten for kritiske lægemidler, deres virksomme stoffer og andre vigtige input, herunder gennem finansiering. Hvis der ved en sårbarhedsvurdering konstateres et markedssvigt med hensyn til forsynings sikkerheden for et specifikt kritisk lægemiddel på EU-plan eller i en eller flere medlemsstater, bør alle eller nogle af de berørte medlemsstater kunne vælge at overdrage specifikke forpligtelser til offentlig tjeneste til operatører for at øge forsynings sikkerheden for sådanne kritiske lægemidler. Kompensation for tjenesteydelser af almindelig økonomisk interesse i forbindelse med kritiske lægemidler, der ligger under den generelle kompensationstærskel, bør derfor fritages fra anmeldelsespligten i henhold til traktatens artikel 108, stk. 3.

- (28) Traktatens artikel 93 er *lex specialis* i forhold til traktatens artikel 106, stk. 2. Artikel 93 fastsætter regler for kompensation for offentlig tjeneste i landtransportsektoren. For så vidt angår personbefordring gennemføres artikel 93 i TEUF ved Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1370/2007 ⁽¹⁶⁾, som fastsætter reglerne for kompensation for forpligtelser til offentlig tjeneste i forbindelse med offentlig personbefordring. Det er op til medlemsstaterne, om forordning (EF) nr. 1370/2007 skal anvendes på personbefordring ad indre vandveje. Forordning (EF) nr. 1370/2007 fritager enhver kompensation i landtransportsektoren, der opfylder forordningens betingelser, for anmeldelsespligten efter traktatens artikel 108, stk. 3. For så vidt angår godstransport indeholder meddelelsen fra Kommissionen: »Retningslinjer for statsstøtte til landtransport og multimodal transport«, som fastsætter betingelserne for, hvornår statsstøtte, der udgør godtgørelse for visse forpligtelser, der har sammenhæng med begrebet offentlig tjenesteydelse inden for jernbanegodstransport, kan anses for forenelig med det indre marked efter traktatens artikel 93, en fortolkning af denne artikel. I overensstemmelse med Altmark-dommen kan kompensation i landtransportsektoren, der ikke opfylder bestemmelserne i traktatens artikel 93, ikke erklæres for forenelig med traktaten på grundlag af traktatens artikel 106, stk. 2, eller nogen anden traktatbestemmelse. Denne afgørelse bør følgelig ikke finde anvendelse på landtransportsektoren.
- (29) I modsætning til landtransport er sø- og lufttransport underlagt traktatens artikel 106, stk. 2. Visse regler for kompensation for offentlig tjeneste i luft- og søtransportsektorerne findes i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1008/2008 ⁽¹⁷⁾ og i Rådets forordning (EØF) nr. 3577/92 ⁽¹⁸⁾. I modsætning til forordning (EF) nr. 1370/2007 indeholder disse forordninger imidlertid ingen regler om foreneligheden af eventuelle statsstøttelementer og heller ingen undtagelse fra anmeldelsespligten efter traktatens artikel 108, stk. 3. Denne afgørelse bør derfor finde anvendelse på kompensation for offentlig tjeneste i luft- og søtransportsektoren, forudsat at en sådan kompensation ud over at opfylde betingelserne i denne afgørelse også er i overensstemmelse med de gældende regler for disse sektorer, der er fastsat i forordning (EF) nr. 1008/2008 og forordning (EØF) nr. 3577/92, hvor det er relevant.
- (30) Hvis der er tale om kompensation for offentlig tjeneste i forbindelse med luftfartsforbindelser eller maritime forbindelser til øer samt lufthavne og havne, der udgør tjenesteydelser af almindelig økonomisk interesse som omhandlet i traktatens artikel 106, stk. 2, bør tærsklerne fastsættes på basis af det gennemsnitlige årlige passagerantal. Når de maritime forbindelser til øer også omfatter godstrafik, bør der fastsættes tærskler for den gennemsnitlige årlige godsmængde, der skal fastlægges på grundlag af det typiske forhold mellem passagerkapacitet og fartøjskapacitet. Sådanne tærskler afspejler de økonomiske realiteter bag disse aktiviteter og deres karakter af tjenesteydelser af almindelig økonomisk interesse. På grundlag af erfaringerne med retningslinjerne for luftfart fra 2014 ⁽¹⁹⁾ er selv lufthavne med en årlig passagertrafik på over 200 000 passagerer ofte ikke rentable. For at tage hensyn til denne økonomiske virkelighed bør den passagertærskel, der er fastsat i afgørelse 2012/21/EU, hæves fra 200 000 passagerer til 500 000 passagerer. Endelig bør den nuværende tærskel i betragtning af havnenes rolle, navnlig i øregioner og regioner i den yderste periferi, hæves fra 300 000 til 400 000 passagerer. Havne i regioner i den yderste periferi bør som følge af deres afgørende rolle for konnektiviteten på grund af deres geografiske afstand fra medlemsstatens fastland være omfattet af fritagelsen fra anmeldelsespligten uanset den årlige passager- eller godstrafik.
- (31) I hvilket omfang en bestemt kompensationsforanstaltning vil kunne påvirke samhandelen og konkurrencen, afhænger ikke kun af den gennemsnitlige årlige kompensation og den pågældende sektor, men også af den samlede varighed af overdragelsesperioden for den pågældende tjenesteydelse af almindelig økonomisk interesse. Medmindre en længere periode er berettiget, fordi der er behov for betydelige investeringer f.eks. inden for socialt boligbyggeri eller økonomisk overkommelige boliger, hvor investeringerne typisk afskrives over en periode på mere end 20 år, bør anvendelsen af denne afgørelse være begrænset til forpligtelser, der overdrages for en periode på højst 10 år.

⁽¹⁶⁾ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1370/2007 af 23. oktober 2007 om offentlig personbefordring med jernbane og ad vej og om ophævelse af Rådets forordning (EØF) nr. 1191/69 og Rådets forordning (EØF) nr. 1107/70 (EUT L 315 af 3.12.2007, s. 1. ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2007/1370/oj>).

⁽¹⁷⁾ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1008/2008 af 24. september 2008 om fælles regler for driften af lufttrafikktjenester i Fællesskabet (omarbejdning) (EUT L 293 af 31.10.2008, s. 3, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2008/1008/oj>).

⁽¹⁸⁾ Rådets forordning (EØF) nr. 3577/92 af 7. december 1992 om anvendelse af princippet om fri udveksling af tjenesteydelser inden for søtransport i medlemsstaterne (cabotagesejls) (EFT L 364 af 12.12.1992, s. 7, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/1992/3577/oj>).

⁽¹⁹⁾ Meddelelse fra Kommissionen – retningslinjer for statsstøtte til lufthavne og luftfartsselskaber (EUT C 99 af 4.4.2014, s. 3).

- (32) For at traktatens artikel 106, stk. 2, skal kunne finde anvendelse, skal den pågældende virksomhed specifikt af medlemsstaten have fået overdraget at udføre en bestemt tjenesteydelse af almindelig økonomisk interesse.
- (33) For at sikre, at kriterierne i traktatens artikel 106, stk. 2, er opfyldt, er det nødvendigt at fastsætte en række nærmere betingelser og krav, der skal være opfyldt, når en virksomhed får overdraget at udføre en tjenesteydelse af almindelig økonomisk interesse. Der kan kun foretages en korrekt beregning af og kontrol med kompensationen, hvis de forpligtelser til offentlig tjeneste, der påhviler virksomhederne, og statens eventuelle forpligtelser er klart fastlagt i en eller flere akter udstedt af de kompetente offentlige myndigheder i den pågældende medlemsstat. Aktens form kan være forskellig fra den ene medlemsstat til den anden, men den bør mindst indeholde en præcis angivelse af de involverede virksomheder, indholdet og varigheden af de forpligtelser til offentlig tjeneste, der påhviler virksomhederne, og eventuelt det geografiske område, som er omfattet af forpligtelsen til offentlig tjeneste, samt af, hvorvidt virksomheden har fået indrømmet eksklusive eller særlige rettigheder, og beskrive kompensationsmekanismen med angivelse af, hvilke parametre der anvendes til fastsættelse af kompensationen og for at undgå og sikre inddrivelse af en eventuel overkompensation.
- (34) For at undgå uberettigede konkurrencefordrejninger bør kompensationen ikke overstige, hvad der er nødvendigt til dækning af de nettoomkostninger, der for virksomheden er forbundet med at udføre tjenesteydelsen, herunder en rimelig fortjeneste.
- (35) Nettoomkostningerne, der skal tages i betragtning, bør beregnes som forskellen mellem omkostningerne afholdt i forbindelse med udførelsen af tjenesteydelsen af almindelig økonomisk interesse, og indtægterne fra tjenesteydelsen af almindelig økonomisk interesse eller, alternativt, som forskellen mellem virksomhedens nettoomkostninger ved forpligtelsen til offentlig tjeneste og de nettoomkostninger eller den nettofortjeneste, samme virksomhed ville have haft uden forpligtelsen til offentlig tjeneste. Især hvis forpligtelsen til offentlig tjeneste medfører en nedgang i indtægterne – f.eks. på grund af regulerede tariffer – men ikke påvirker omkostningerne, beregnes nettoomkostningerne ved at opfylde forpligtelsen til offentlig tjeneste på grundlag af de mistede indtægter. For at undgå uberettigede konkurrencefordrejninger bør der ved beregningen af kompensationen tages hensyn til alle indtægterne ved tjenesteydelsen af almindelig økonomisk interesse, det vil sige alle indtægter, som leverandøren ikke ville have, hvis ikke han havde fået overdraget forpligtelsen. Hvis den pågældende virksomhed har særlige eller eksklusive rettigheder, der er knyttet til andre aktiviteter end tjenesteydelsen af almindelig økonomisk interesse, for hvilken der ydes støtte, og sådanne aktiviteter genererer overskud ud over den rimelige fortjeneste, eller modtager andre ydelser fra staten, bør disse overskud eller ydelser indgå i omsætningen, uanset deres klassificering i henhold til traktatens artikel 107.
- (36) For at kontrollere eventuel krydssubsidiering mellem tjenester, skal – hvis en virksomhed udøver aktiviteter, der både henhører under og ikke henhører under en bestemt tjenesteydelse af almindelig økonomisk interesse eller flere tjenesteydelser af almindelig økonomisk interesse – omkostninger og indtægter ved hver tjenesteydelse af almindelig økonomisk interesse og omkostninger og indtægter ved de andre aktiviteter samt parametrene for fordelingen af omkostninger og indtægter fremgå særskilt af dens interne regnskaber.
- (37) Kompensation, der overstiger, hvad der er nødvendigt til dækning af den pågældende virksomheds nettoomkostninger til udførelsen af tjenesteydelsen, bør udgøre uforenelig statsstøtte, der skal tilbagebetales med renter til staten. Kompensation, der er ydet til udførelse af en tjenesteydelse af almindelig økonomisk interesse, men som af virksomheden reelt anvendes til aktiviteter på et andet marked til andre formål end dem, der er fastsat i overdragelsesakten, er ikke nødvendig for at udføre tjenesteydelsen af almindelig økonomisk interesse og kan som følge heraf også udgøre uforenelig statsstøtte, der skal tilbagebetales med renter til staten.
- (38) Hvis tjenesteleverandørens fortjeneste ikke overstiger den relevante swaprente med tillæg af 100 basispoint, bør det ikke betragtes som urimeligt. Den relevante swaprente anses i den forbindelse for at være en passende forrentning for en risikofri investering. Tillægget på 100 basispoint skal blandt andet kompensere for den likviditetsrisiko, der er forbundet med at investere kapital, der er bundet i udførelsen af tjenesteydelsen i hele overdragelsesperioden.
- (39) I tilfælde, hvor tjenesteleverandøren ikke løber nogen væsentlig forretningsmæssig risiko, f.eks. fordi de omkostninger, den har ved at udføre tjenesteydelsen, bliver dækket fuldt ud, bør en fortjeneste, der overskrider tærsklen for den relevante swaprente med tillæg af 100 basispoint, ikke betragtes som rimelig.
- (40) Hvis det under særlige omstændigheder ikke er hensigtsmæssigt at lægge kapitalforrentningen til grund, bør medlemsstaterne kunne anvende andre indikatorer for fortjeneste, når det skal fastlægges, hvad der udgør en rimelig fortjeneste, f.eks. den gennemsnitlige forrentning af egenkapitalen, afkast af investeret kapital, afkastningsgrad eller fortjeneste af salg.

- (41) Ved fastlæggelsen af, hvad der udgør en rimelig fortjeneste, bør medlemsstaterne kunne indføre incitamentsbaserede kriterier, blandt andet i forhold til kvaliteten af tjenesteydelsen og produktivitetsevinster. Produktivitetsevinster bør ikke forringe kvaliteten af tjenesteydelsen. Medlemsstaterne bør f.eks. kunne opstille produktivitetsmål i overdragelsesakten og lade størrelsen af kompensationen afhænge af, i hvor høj grad disse produktivitetsmål opfyldes. Overdragelsesakten kan indeholde en bestemmelse om, at hvis virksomheden ikke opfylder målene, skal kompensationen nedsættes ved anvendelse af en beregningsmetode fastsat heri, hvorimod kompensationen vil kunne forhøjes, hvis virksomheden overgår forventningerne, ved anvendelsen af en beregningsmetode fastsat i overdragelsesakten. Enhver belønning i forbindelse med produktivitetsevinster bør sættes på et sådant niveau, at der sikres en afbalanceret deling af disse gevinster mellem virksomheden og medlemsstaten og/eller brugerne.
- (42) På grundlag af erfaringerne med anvendelsen af afgørelse 2012/21/EU bør forpligtelsen til at udføre efterfølgende kontrol af overkompensation også tilpasses for at lette den administrative byrde for medlemsstaterne. Kontrolintervallet bør således reduceres, og medlemsstaterne bør fritages for denne kontrol, når kompensationen på forhånd fastsættes ud fra en troværdig forretningsplan. Når den aktivitet, der udføres af leverandøren af tjenesteydelsen af almindelig økonomisk interesse, i det væsentlige er begrænset til udførelse af den pågældende tjenesteydelse af almindelig økonomisk interesse, eventuelt med årlige kommercielle indtægter, der ikke overstiger 5 % af de samlede årlige indtægter i overdragelsesperioden, der kan betragtes som accessoriske i forhold til tjenesteydelsen af almindelig økonomisk interesse, og leverandøren er retligt forpligtet til at geninvestere hele sit overskud i den pågældende tjenesteydelse af almindelig økonomisk interesse, er risikoen for, at en eventuel overkompensation fører til urimelige fordrejninger, desuden begrænset. I så fald vil det heller ikke være nødvendigt at foretage efterfølgende kontrol for at verificere, at der ikke er tale om overkompensation. Når medlemsstaterne anvender denne undtagelse, bør de – navnlig i tilfælde af mistanke om misbrug – imidlertid sikre, at de kommercielle indtægter forbliver accessoriske, f.eks. gennem stikprøvekontrol.
- (43) For at mindske den administrative byrde bør den rapporteringspligt, der er pålagt ved afgørelse 2012/21/EU, ophæves. Af forenklingshensyn bør forpligtelsen til i overdragelsesakten at henvise til nævnte afgørelse ligeledes fjernes. For at opretholde en tilstrækkelig grad af gennemsigtighed med hensyn til den kompensation, der ydes for tjenesteydelser af almindelig økonomisk interesse, bør gennemsigtighedsforpligtelserne i afgørelse 2012/21/EU tilpasses. For så vidt angår offentliggørelse af oplysninger om tildelinger af individuel støtte, bør der på basis af støttens størrelse fastsættes tærskler for, hvornår sådanne oplysninger i overensstemmelse med proportionalitetsprincippet bør kræves offentliggjort.
- (44) Fritagelsen for anmeldelsespligten for visse tjenesteydelser af almindelig økonomisk interesse bør ikke være til hinder for, at medlemsstaterne kan anmelde en konkret støtteforanstaltning. I tilfælde af en sådan anmeldelse, eller hvis Kommissionen foretager en vurdering af en specifik støtteforanstaltnings forenelighed på baggrund af en klage eller på eget initiativ, bør Kommissionen foretage en vurdering af, om de relevante betingelser er opfyldt. Hvis dette ikke er tilfældet, bør foranstaltningen vurderes i overensstemmelse med principperne i Kommissionens meddelelse om rammebestemmelser for statsstøtte i form af kompensation for offentlig tjeneste⁽²⁰⁾.
- (45) Denne afgørelse bør anvendes med forbehold af bestemmelserne i Kommissionens direktiv 2006/111/EF⁽²¹⁾.
- (46) Bestemmelserne i denne afgørelse bør anvendes, medmindre andet følger af Unionens bestemmelser på konkurrenceområdet, især traktatens artikel 101 og 102.
- (47) Denne afgørelse bør anvendes, medmindre andet gælder i henhold til unionsrettens bestemmelser på området for offentlige indkøb.
- (48) Denne afgørelse bør anvendes, medmindre andet følger af mere restriktive bestemmelser om forpligtelser til offentlig tjeneste, der er indeholdt i den sektorspecifikke EU-lovgivning.

⁽²⁰⁾ Meddelelse fra kommissionen – Den Europæiske Unions rammebestemmelser for statsstøtte i form af kompensation for offentlig tjeneste (EUT C 8 af 11.1.2012, s. 15).

⁽²¹⁾ Kommissionens direktiv 2006/111/EF af 16. november 2006 om gennemskuelligheden af de økonomiske forbindelser mellem medlemsstaterne og de offentlige virksomheder og om den finansielle gennemskuellighed i bestemte virksomheder (EUT L 318 af 17.11.2006, s. 17, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2006/111/oj>).

- (49) Støtteordninger iværksat i overensstemmelse med afgørelse 2012/21/EU inden denne afgørelses ikrafttræden, bør fortsat være forenelige med det indre marked og fritaget for anmeldelsespligten i yderligere to år. Støtte, der er gennemført før denne afgørelses ikrafttrædelse, og som ikke er ydet i overensstemmelse med afgørelse 2012/21/EU, men som opfylder betingelserne i denne afgørelse, bør betragtes som værende forenelig med det indre marked og fritaget for anmeldelsespligten. Eftersom der med denne afgørelse som en undtagelse indføres nye betingelser, der er begrænsede i deres virkning, for sociale tjenesteydelser af almindelig økonomisk interesse, og for at beskytte de personer, der har ret til disse eksisterende sociale tjenesteydelser af almindelig økonomisk interesse – også under hensyntagen til den begrænsede risiko for konkurrencefordrejninger, der er forbundet med sådanne tjenesteydelser af almindelig økonomisk interesse – bør en støtteordning eller individuel støtte til sociale tjenesteydelser af almindelig økonomisk interesse, som er trådt i kraft inden denne afgørelses ikrafttræden, og som var forenelig med det indre marked og fritaget for anmeldelsespligten, fortsat være forenelig med det indre marked indtil udløbet af overdragelsesaktens gyldighedsperiode.
- (50) Kommissionen bør om nødvendigt revidere denne afgørelse under hensyntagen til erfaringerne med gennemførelsen heraf —

VEDTAGET DENNE AFGØRELSE:

Artikel 1

Formål

Denne afgørelse fastsætter betingelserne for, hvornår statsstøtte i form af kompensation for offentlig tjeneste ydet til visse virksomheder, der har fået overdraget at udføre tjenesteydelser af almindelig økonomisk interesse, er forenelig med det indre marked og fritaget for anmeldelsespligten efter traktatens artikel 108, stk. 3. Med henblik på identifikation af støttemodtageren i denne afgørelse finder begrebet »en enkelt virksomhed« som fastlagt i artikel 2, stk. 2, i Kommissionens forordning (EU) 2023/2832 anvendelse.

Artikel 2

Anvendelsesområde

1. Fritagelsen for anmeldelsespligten i traktatens artikel 108, stk. 3, som er fastsat i denne afgørelse finder anvendelse på statsstøtte i form af kompensation for offentlig tjeneste, som ydes til virksomheder, der har fået overdraget at udføre tjenesteydelser af almindelig økonomisk interesse som omhandlet i traktatens artikel 106, stk. 2, og som henhører under én af følgende kategorier:
 - a) kompensation, der ikke overstiger et årligt beløb på 20 mio. EUR for udførelse af tjenesteydelser af almindelig økonomisk interesse på andre områder end transport og transportinfrastruktur, herunder sociale tjenester, der ikke er omhandlet i litra c), og kritiske lægemidler
 - b) kompensation for tjenesteydelser af almindelig økonomisk interesse, som udføres af hospitaler, der yder lægebehandling, herunder, hvor det er relevant, akut lægehjælp; selv om disse virksomheder udfører andre tjenester i direkte tilknytning til deres hovedaktiviteter, i særdeleshed forskning, er det ikke til hinder for, at dette stykke finder anvendelse
 - c) kompensation for udførelse af tjenesteydelser af almindelig økonomisk interesse, der opfylder sociale behov med hensyn til sundhed og langtidspleje, børnepasning, adgang til og reintegrations på arbejdsmarkedet samt pleje og social inklusion af sårbare grupper, herunder tjenester vedrørende tilgængelighed og hjælpeteknologier for personer med handicap
 - d) kompensation for udførelse af tjenesteydelser af almindelig økonomisk interesse i forbindelse med socialt boligbyggeri, hvor tjenesteydelserne i forbindelse med socialt boligbyggeri opfylder kravene i bilaget
 - e) kompensation for udførelse af tjenesteydelser af almindelig økonomisk interesse i forbindelse med boliger til overkommelige priser, hvor tjenesteydelserne i forbindelse med økonomisk overkommelige boliger opfylder kravene i bilaget

- f) kompensation for udførelse af tjenesteydelser af almindelig økonomisk interesse i forbindelse med luftfartsforbindelser eller maritime forbindelser til øer, hvor den gennemsnitlige årlige trafik i de to regnskabsår, der går forud for det år, hvor tjenesteydelsen af almindelig økonomisk interesse blev overdraget, ikke overstiger 300 000 passagerer, og når de maritime forbindelser til øer omfatter godstrafik, ikke mere end 75 000 løbende meter gods ⁽²²⁾
- g) kompensation for udførelse af tjenesteydelser af almindelig økonomisk interesse i forbindelse med lufthavne og havne, hvis gennemsnitlige årlige trafik i de to regnskabsår, der går forud for det år, hvori tjenesteydelsen af almindelig økonomisk interesse blev overdraget, ikke overstiger 500 000 passagerer for lufthavnes vedkommende og 400 000 passagerer for havne, eller for havne beliggende i regioner i den yderste periferi uanset den gennemsnitlige årlige trafik.

2. Hvis kompensationen, der er omhandlet i stk. 1, litra a), varierer i overdragelsesperioden, beregnes det årlige beløb som gennemsnittet af den årlige kompensation, der forventes i hele overdragelsesperioden.

Den årlige tærskel, der er omhandlet i stk. 1, litra a), gælder for hver tjenesteydelse af almindelig økonomisk interesse, der er overdraget til en virksomhed i tilfælde af en fælles eller individuel overdragelse i flere medlemsstater gælder kompensations-tærsklen for hver medlemsstat, hvor tjenesten udføres.

3. Denne afgørelse finder anvendelse, hvis virksomheden har fået overdraget at udføre tjenesteydelsen af almindelig økonomisk interesse i en periode, der ikke overstiger 10 år. Hvis overdragelsesperioden overstiger 10 år, finder bestemmelserne i denne afgørelse kun anvendelse i det omfang, hvor der af tjenesteleverandøren kræves en betydelig investering, som skal afskrives over en længere periode, i overensstemmelse med almindeligt anerkendte regnskabsprincipper.

4. Hvis betingelserne for anvendelse af denne afgørelse ikke længere opfyldes i overdragelsesperioden, anmeldes støtten i overensstemmelse med traktatens artikel 108, stk. 3.

5. På luft- og søtransportområdet finder denne afgørelse udelukkende anvendelse på statsstøtte i form af kompensation for offentlig tjeneste, der ydes til virksomheder, der har fået overdraget at udføre tjenesteydelser af almindelig økonomisk interesse som omhandlet i traktatens artikel 106, stk. 2, og som opfylder de betingelser, der måtte gælde i henhold til henholdsvis forordning (EF) nr. 1008/2008 og forordning (EØF) nr. 3577/92, hvor det er relevant.

6. Denne afgørelse finder ikke anvendelse på statsstøtte i form af kompensation for offentlig tjeneste, der ydes til virksomheder inden for landtransport.

Artikel 3

Forenelighed med det indre marked og fritagelse for anmeldelsespligten

Statsstøtte i form af kompensation for offentlig tjeneste, som opfylder betingelserne i denne afgørelse er forenelig med det indre marked og fritaget for anmeldelsespligten efter traktatens artikel 108, stk. 3, forudsat at statsstøtten også opfylder de krav, som følger af traktaten eller af relevant unionslovgivning for bestemte sektorer.

Artikel 4

Overdragelse

Udførelsen af tjenesteydelsen af almindelig økonomisk interesse skal være overdraget den pågældende virksomhed ved en eller flere akter, hvis form kan fastsættes af den enkelte medlemsstat. Denne akt eller disse akter skal navnlig indeholde følgende oplysninger::

- a) indholdet og varigheden af forpligtelserne til offentlig tjeneste
- b) den pågældende virksomhed og, hvor det er relevant, det pågældende geografiske område
- c) arten af eventuelle eksklusive eller særlige rettigheder, som den myndighed, der yder støtte, har indrømmet virksomheden

⁽²²⁾ Ved »løbende meter gods« forstås den årlige transportmængde for kommercielle fragtkøretøjer og uledsagede påhængsvogne målt i vognbanemeter. En vognbanemeter svarer til en meter af længden på et vogndæk, en vognbane bred.

- d) en beskrivelse af kompensationsmekanismen og parametrene for beregning, kontrol og revision af kompensationen
- e) de foranstaltninger, der er truffet for at undgå og sikre inddrivelse af en eventuel overkompensation.

Artikel 5

Kompensation

1. Kompensationen må ikke overstige, hvad der er nødvendigt for at dække nettoomkostningerne ved opfyldelsen af forpligtelserne til offentlig tjeneste, herunder en rimelig fortjeneste.
2. Nettoomkostningerne beregnes som forskellen mellem omkostningerne som fastsat i stk. 3, og indtægterne som fastsat i stk. 4. Alternativt beregnes nettoomkostningerne som forskellen mellem virksomhedens nettoomkostninger ved forpligtelsen til offentlig tjeneste og de nettoomkostninger eller den nettofortjeneste, samme virksomhed ville have haft uden forpligtelsen til offentlig tjeneste.
3. De omkostninger, der kan tages hensyn til, er alle omkostningerne ved udførelsen af tjenesteydelsen af almindelig økonomisk interesse. De beregnes på grundlag af følgende almindeligt anerkendte principper for omkostningsberegning:
 - a) udøver den pågældende virksomhed ikke andre aktiviteter end tjenesteydelsen af almindelig økonomisk interesse, kan der tages hensyn til alle omkostningerne herved
 - b) udøver virksomheden også andre aktiviteter, der ikke henhører under tjenesteydelsen af almindelig økonomisk interesse, tages der kun hensyn til omkostningerne ved tjenesteydelsen af almindelig økonomisk interesse
 - c) de omkostninger, der henføres under tjenesteydelsen af almindelig økonomisk interesse, kan omfatte alle direkte omkostninger ved udførelsen af tjenesteydelsen af almindelig økonomisk interesse og et passende bidrag til de omkostninger, der er fælles for både tjenesteydelsen af almindelig økonomisk interesse og andre aktiviteter
 - d) omkostningerne i forbindelse med investeringer, blandt andet i infrastruktur, kan tages i betragtning, når de er nødvendige for udførelsen af tjenesteydelsen af almindelig økonomisk interesse.
4. De indtægter, der skal tages hensyn til, skal mindst omfatte alle indtægterne fra tjenesteydelsen af almindelig økonomisk interesse, uanset om indtægterne betragtes som statsstøtte efter traktatens artikel 107. Hvis den pågældende virksomhed har særlige eller eksklusive rettigheder, der er knyttet til andre aktiviteter end tjenesteydelsen af almindelig økonomisk interesse, for hvilken der ydes støtte, og sådanne aktiviteter genererer overskud ud over den rimelige fortjeneste, eller modtager andre ydelser fra staten, indgår disse i omsætningen, uanset deres klassificering i henhold til traktatens artikel 107. Den pågældende medlemsstat kan beslutte, at fortjenesten fra andre aktiviteter, der ikke er omfattet af den pågældende tjenesteydelse af almindelig økonomisk interesse, helt eller delvis skal medgå til finansiering af tjenesteydelsen af almindelig økonomisk interesse.
5. Udøver en virksomhed aktiviteter, der både henhører under og ikke henhører under en bestemt tjenesteydelse af almindelig økonomisk interesse eller flere tjenesteydelser af almindelig økonomisk interesse, skal omkostninger og indtægter ved hver tjenesteydelse af almindelig økonomisk interesse og omkostninger og indtægter ved de andre aktiviteter samt parametrene for fordelingen af omkostninger og indtægter fremgå særskilt af dens interne regnskaber. De omkostninger, der er forbundet med aktiviteter, der ikke henhører under tjenesteydelsen af almindelig økonomisk interesse, skal omfatte alle de direkte omkostninger, et passende bidrag til de fælles omkostninger og en rimelig kapitalforrentning. Der må ikke ydes kompensation for omkostninger i forbindelse med aktiviteter, der ikke er omfattet af tjenesteydelsen af almindelig økonomisk interesse.
6. Medlemsstaterne skal kræve en eventuel overkompensation tilbagebetalt.

Artikel 6

Rimelig fortjeneste

1. I denne afgørelse forstås ved »rimelig fortjeneste« den kapitalforrentning, som en gennemsnitsvirksomhed vil betinge sig, hvis den skal udføre en given tjenesteydelse af almindelig økonomisk interesse i hele overdragelsesperioden, og som tager hensyn til virksomhedens risiko. Ved »kapitalforrentningen« forstås den interne rente af den investerede kapital, som virksomheden opnår i løbet af overdragelsesperioden. Risikoniveauet afhænger af den pågældende sektor, typen af tjenesteydelse og kompensationens karakteristika.

2. Ved fastlæggelsen af, hvad der udgør en rimelig fortjeneste, kan medlemsstaterne indføre incitamentsbaserede kriterier, blandt andet i forhold til kvaliteten af tjenesteydelsen og produktivitetsgevinster. Produktivitetsgevinster må ikke forringe kvaliteten af tjenesteydelsen. Enhver belønning i forbindelse med produktivitetsgevinster sættes på et sådant niveau, at der sikres en afbalanceret deling af disse gevinster mellem virksomheden og medlemsstaten og/eller brugerne.

3. I denne afgørelse anses en kapitalforrentning, der ikke overstiger den relevante swaprente med tillæg af 100 basispoint, under alle omstændigheder for rimelig. Den relevante swaprente er den swaprente, hvis løbetid og valuta svarer til overdragelsesaktens løbetid og valuta. Hvis det ikke er forbundet med en betydelig forretningsmæssig eller kontraktlig risiko at udføre tjenesteydelsen af almindelig økonomisk interesse, navnlig hvis nettoomkostningerne ved udførelsen af tjenesteydelsen af almindelig økonomisk interesse stort set efterfølgende bliver fuldt dækket, må en rimelig fortjeneste ikke overstige den relevante swaprente med tillæg af 100 basispoint.

4. Hvis det under særlige omstændigheder ikke er hensigtsmæssigt at lægge kapitalforrentningen til grund, kan medlemsstaterne anvende andre indikatorer for fortjeneste end kapitalforrentningen, når det skal fastlægges, hvad der udgør en rimelig fortjeneste, f.eks. den gennemsnitlige forrentning af egenkapitalen, afkast af investeret kapital, afkastningsgrad eller fortjeneste af salg. Ved »afkast« forstår resultatet før renter og skat i det pågældende år. Det gennemsnitlige afkast beregnes ved hjælp af diskonteringsfaktoren over kontraktens løbetid, som angivet i meddelelsen fra Kommissionen om revision af metoden for fastsættelse af referencesatsen og kalkulationsrenten⁽²³⁾. Uanset hvilken indikator der vælges, skal medlemsstaten efter anmodning kunne forelægge Kommissionen dokumentation for, at fortjenesten ikke overstiger, hvad en gennemsnitsvirksomhed vil betinge sig, hvis den skal udføre tjenesteydelsen, f.eks. i forhold til afkast i forbindelse med lignende typer kontrakter, der er tildelt på konkurrencevilkår.

Artikel 7

Kontrol med overkompensation

1. Medlemsstaterne skal sikre, at den kompensation, der er ydet for udførelsen af tjenesteydelsen af almindelig økonomisk interesse, opfylder kravene i denne afgørelse, og i særdeleshed at virksomheden ikke modtager en kompensation, der overstiger det efter reglerne i artikel 5 fastlagte beløb. Medlemsstaterne skal efter anmodning fra Kommissionen forelægge dokumentation for overholdelse. Med henblik herpå foretager medlemsstaterne kontrol med jævne mellemrum og mindst hvert femte år i overdragelsesperioden samt ved periodens udløb.

2. Hvis medlemsstaten på forhånd har fastlagt et fast kompensationsniveau for en tjenesteydelse af almindelig økonomisk interesse, hvori den forlods har indregnet de effektivitetsgevinster, som tjenesteleverandøren må forventes at opnå i overdragelsesperioden på grundlag af en korrekt fordeling af omkostninger og indtægter og rimelige forventninger, begrænses kontrollen af overkompensation til at kontrollere, at den fortjeneste, som tjenesteleverandøren er berettiget til i henhold til overdragelsesakten, er rimelig set ud fra en forhåndsbetragtning.

3. Når den aktivitet, der udøves af leverandøren af tjenesteydelsen af almindelig økonomisk interesse, i det væsentlige er begrænset til udførelse af den pågældende tjenesteydelse af almindelig økonomisk interesse, eventuelt med årlige kommercielle indtægter, der ikke overstiger 5 % af de samlede årlige indtægter i overdragelsesperioden, og leverandøren er retligt forpligtet til at geninvestere hele sit overskud i udførelse af den pågældende tjenesteydelse af almindelig økonomisk interesse, er det ikke nødvendigt at foretage efterfølgende kontrol for at verificere, at der ikke er tale om overkompensation. Når medlemsstaterne anvender denne undtagelse, skal de sikre, at de kommercielle indtægter forbliver accessoriske i forhold til udførelsen af tjenesteydelsen af almindelig økonomisk interesse.

4. Hvis en virksomhed har modtaget kompensation, der overstiger det efter reglerne i artikel 5 fastlagte beløb, skal den pågældende medlemsstat kræve enhver modtaget overkompensation tilbagebetalt. Hvis der inden for rammerne af en igangværende overdragelse af tjenesteydelser af almindelig økonomisk interesse er fastsat fremtidige kompensationsbetalinger, ajourføres parametrene for beregningen af kompensationen med henblik på den fremtidige anvendelse, og hvis overkompensationen ikke overstiger 10 % af den gennemsnitlige årlige kompensation, kan overkompensationen fratrækkes den næste kompensationsbetaling.

⁽²³⁾ Meddelelse fra Kommissionen om revision af metoden for fastsættelse af referencesatsen og kalkulationsrenten (EUT C 14 af 19.1.2008, s. 6).

Artikel 8

Gennemsigtighed

1. Medlemsstaterne sikrer fra den 1. januar 2028, at oplysninger om støtte på over 1 mio. EUR pr. virksomhed og pr. tjenesteydelse af almindelig økonomisk interesse i overdragelsesperioden registreres i et centralt register på nationalt plan eller EU-plan. Oplysningerne i det centrale register skal omfatte angivelse af støttemodtageren, det nationale retsgrundlag, kompensationsbeløbet, datoen for ydelse af støtten, overdragelsens varighed, den støtteydende myndighed, støtteinstrumentet og den berørte sektor på grundlag af den statistiske nomenklatur for økonomiske aktiviteter i Den Europæiske Union (NACE). Det centrale register indrettes på en sådan måde, at oplysningerne nemt kan tilgås af offentligheden, samtidig med at EU-reglerne om databeskyttelse overholdes, herunder ved pseudonymisering af specifikke poster, hvis det er nødvendigt.
2. Medlemsstaterne registrerer de i stk. 1 anførte oplysninger i det centrale register om den støtte, der er ydet af en myndighed i den pågældende medlemsstat, senest 20 arbejdsdage efter ydelse af støtten. Medlemsstaterne træffer passende foranstaltninger til at sikre nøjagtigheden af de data, der registreres i det centrale register.
3. Medlemsstaterne fører fortegnelser over registrerede oplysninger om ydet støtte i 10 år fra den dato, hvor støtten blev ydet.
4. På Kommissionens skriftlige anmodning meddeler de pågældende medlemsstater inden for 20 arbejdsdage eller inden for en længere frist, der er fastsat i anmodningen, Kommissionen alle de oplysninger, denne finder nødvendige for at kunne vurdere, om betingelserne i denne afgørelse er opfyldt.

Artikel 9

Overgangsbestemmelser

Denne beslutning finder anvendelse på følgende individuelle støtte og individuelle støtteordninger:

- a) Enhver støtteordning, der trådte i kraft inden denne afgørelses ikrafttrædelse, der var forenelig med det indre marked og fritaget fra anmeldelsespligten i overensstemmelse med afgørelse 2012/21/EU, er fortsat forenelig med det indre marked og fritaget for anmeldelsespligten i yderligere to år efter denne afgørelses ikrafttræden
- b) Enhver støtteordning eller individuel støtte til en social tjenesteydelse af almindelig økonomisk interesse, der trådte i kraft inden denne afgørelses ikrafttrædelse, der var forenelig med det indre marked og fritaget for anmeldelsespligten i overensstemmelse med afgørelse 2012/21/EU, er fortsat forenelig med det indre marked indtil udløbet af overdragelsesaktens gyldighedsperiode
- c) Enhver støtteordning eller individuel støtte, der trådte i kraft inden denne afgørelses ikrafttrædelse, der ikke var forenelig med det indre marked eller er fritaget for anmeldelsespligten i overensstemmelse med afgørelse 2012/21/EU, men som opfylder betingelserne i denne afgørelse, navnlig betingelserne i artikel 2, stk. 3, anses for at være forenelig med det indre marked og fritaget fra anmeldelsespligten.

Artikel 10

Ophævelse

Afgørelse 2012/21/EU ophæves.

*Artikel 11***Ikrafttrædelse**

Denne afgørelse træder i kraft på tyvendedagen efter offentliggørelsen i *Den Europæiske Unions Tidende*.

Udfærdiget i Strasbourg, den 16. december 2025.

På Kommissionens vegne
Ursula VON DER LEYEN
Formand

BILAG

1. Socialt boligbyggeri som en tjenesteydelse af almindelig økonomisk interesse skal for så vidt angår denne afgørelse opfylde følgende krav:
 - a. Det skal være tilgængeligt for dårligt stillede husstande eller vanskeligt stillede samfundsgrupper, herunder personer, der er hjemløse, og som af økonomiske grunde ikke kan få adgang til en bolig på markedsvilkår; tjenesteydelser af almindelig økonomisk interesse i forbindelse med socialt boligbyggeri kan omfatte en begrænset andel af ikkeugunstigt stillede husstande for at forhindre, at der opstår boligkvarterer præget af fattigdom
 - b. Det skal opfylde de gældende minimumsstandards for kvalitet og miljø i medlemsstaten
 - c. Det skal være til rådighed som socialt boligbyggeri i en periode på mindst 20 år fra starten af leveringen af tjenesteydelsen; medlemsstaterne kan tillade en kortere periode, forudsat at det er behørigt begrundet, f.eks. i det statslige indgrebs midlertidige karakter. En sådan begrundelse skal registreres og på anmodning forelægges Kommissionen i overensstemmelse med artikel 8, stk. 4.
 Når den aktivitet, der udføres af leverandøren af tjenesteydelsen af almindelig økonomisk interesse, i det væsentlige er begrænset til udførelse af den pågældende tjenesteydelse af almindelig økonomisk interesse, eventuelt med årlige kommercielle indtægter, der ikke overstiger 5 % af de samlede årlige indtægter i overdragelsesperioden, og leverandøren er retligt forpligtet til at geninvestere hele sit overskud i den pågældende tjenesteydelse af almindelig økonomisk interesse, kan vedkommende fritages for forpligtelsen til at overholde en minimumsvarighed på 20 år. Når medlemsstaterne anvender denne undtagelse, skal de sikre, at de kommercielle indtægter forbliver accessoriske i forhold til udførelsen af tjenesteydelsen af almindelig økonomisk interesse
 - d. Kompensation for tjenesteydelser af almindelig økonomisk interesse i forbindelse med socialt boligbyggeri kan dække investeringsomkostningerne til opførelse af nye bygninger, herunder erhvervelse af jord, erhvervelse af eksisterende lejligheder eller bygninger, der skal ombygges eller renoveres, ombygning eller renovering af eksisterende lejligheder eller bygninger (eller individuelle bygningsdele heraf), overholdelse af tilgængelighedskrav for ældre eller personer med handicap, overholdelse af miljøstandards, tilpasning til modstandsdygtighed over for klimaændringer samt driftsomkostningerne, hvis det er nødvendigt for udførelsen af tjenesteydelsen.
2. Økonomisk overkommelige boliger som en tjenesteydelse af almindelig økonomisk interesse skal for så vidt angår denne afgørelse opfylde følgende krav:
 - a. De skal være tilgængelige for husstande, der på grund af markedsresultater og navnlig markedssvigt ikke kan få adgang til boliger på økonomisk overkommelige vilkår.
 Hvorvidt boliger er økonomisk overkommelige skal måles på grundlag af pålidelige indikatorer som f.eks. forholdet mellem husleje og indkomst, forholdet mellem betaling på realkreditlån og indkomst, forholdet mellem pris og indkomst, andelen af husstande med uforholdsmæssigt høje boligudgifter eller antal indkomstår, der er nødvendige for at købe en bolig. Energiomkostninger skal betragtes som en del af de samlede boligomkostninger.
 Medlemsstatens fastlæggelse af behovet for økonomisk overkommelige boliger samt de anvendte indikatorer og benchmarkværdier skal registreres og på anmodning forelægges Kommissionen i overensstemmelse med artikel 8, stk. 4.
 Tjenesteydelser af almindelig økonomisk interesse i forbindelse med økonomisk overkommelige boliger skal komme husstande med et reelt behov for økonomisk overkommelige boliger til gode, idet der navnlig tages hensyn til husstandens indkomst og sammensætning.
 Medlemsstaterne skal sikre, at det støttede boligbyggeri anvendes og fortsætter med at blive anvendt til økonomisk overkommelige boliger
 - b. De skal udbydes til overkommelige købs- eller lejepriser, der ligger under markedsprisen, og som fastsættes på grundlag af gennemsigtige kriterier såsom husstandsindkomst, markedspriser og boligudbyderes omkostninger. Købs- eller lejepriserne kan tage hensyn til andre boligomkostninger såsom energiomkostninger
 - c. Købs- eller lejepriserne må ikke sænkes mere, end hvad der er nødvendigt for at sikre overkommelige priser for husstande, der har ret til økonomisk overkommelige boliger
 - d. De skal opfylde de gældende minimumsstandards for kvalitet og miljø samt tilgængelighedskrav i medlemsstaten
 - e. De skal være åbne på lige vilkår for alle leverandører, der kan udføre tjenesteydelsen, uanset deres retlige status og/eller om de er offentlige eller private

- f. De skal være til rådighed for økonomisk overkommelige boliger i en periode på mindst 20 år fra starten af leveringen af tjenesteydelsen; medlemsstaterne kan tillade en kortere periode, forudsat at det er behørigt begrundet, f.eks. i det statslige indgrebs midlertidige karakter. En sådan begrundelse skal registreres og på anmodning forelægges Kommissionen i overensstemmelse med artikel 8, stk. 4.

Når den aktivitet, der udøves af leverandøren af tjenesteydelsen af almindelig økonomisk interesse, i det væsentlige er begrænset til udførelse af den pågældende tjenesteydelse af almindelig økonomisk interesse, eventuelt med årlige kommercielle indtægter, der ikke overstiger 5 % af de samlede årlige indtægter i overdragelsesperioden, og leverandøren er retligt forpligtet til at geninvestere hele sit overskud i den pågældende tjenesteydelse af almindelig økonomisk interesse, kan vedkommende fritages for forpligtelsen til at overholde en minimumsvarighed på 20 år. Når medlemsstaterne anvender denne undtagelse, skal de sikre, at de kommercielle indtægter forbliver accessoriske i forhold til udførelsen af tjenesteydelsen af almindelig økonomisk interesse

- g. Kompensation for tjenesteydelser af almindelig økonomisk interesse i forbindelse med økonomisk overkommelige boliger kan omfatte investeringsomkostningerne til opførelse af nye bygninger, herunder erhvervelse af jord, erhvervelse af eksisterende lejligheder eller bygninger, der skal ombygges eller renoveres, ombygning eller renovering af eksisterende lejligheder eller bygninger (eller individuelle bygningsdele heraf), overholdelse af tilgængelighedskrav for ældre eller personer med handicap, overholdelse af miljøstandarder, tilpasning til modstandsdygtighed over for klimaændringer, herunder vandresiliens, samt driftsomkostningerne, hvis det er nødvendigt for udførelsen af tjenesteydelsen.
